

Könyvismertetések

Ideológiai-politikai művek

Svéd László

UTAT TÖR AZ IFJÚ SEREG

Kossuth, 342 old. 30 Ft (Ajánlott)

A forradalmi ifjúneműmozgalom történetéről ez az első monográfikus feldolgozás. A szerző úttörő jelentőségű munkát végzett, mert olyan területet kutatott fel, melyen a történeti adatok jórészt teljesen nyomuk vesztett. Nem maradtak fenn például a KIMSZ alakulásáról, vezetőségi üléséről készült jegyzőkönyvek. Ahhoz, hogy a szerző feldolgozhassa a kommunista ifjúsági mozgalom eddig nagyrészt ismeretlen történetét, kritikával kellett igénybe vennie a még élők visszaemlékezéseit. Feladatát sikerrel oldotta meg.

Az I—II. fejezetben a kommunista ifjúsági mozgalom történetét adja elő. Hogyan fejlődött a mozgalom — a diákmozgalmakat sem hagyva figyelmen kívül — a századeleji Magyarországon, az első világháború előtt és alatt, egészen a Tanácsköztársaság kikiáltásáig. A következő III—IV. fejezetben előadja, hogyan kapcsolódott össze az osztály- és nevelési ellentétéktől terhelt tanonc- és diákifjúságból kiváló ifjúneműmozgalom, majd ennek gyorsan cserélődő tagságából az a szilárd mag, amely vállalkozni tudott a forradalom előkészítésében, majd a Tanácsköztársaság védelmében való részvételre. Részletesen foglalkozik a tanoncifjúság sorsával, az ifjúneműmozgalom és a diákifjúság közötti problémákkal, a szociáldemokrata jobboldaliság elleni küzdelemmel.

Befejezésül ismerteti a KIMSZ 1919. júniusi országos kongresszusát (amelyen a román és a jugoszláv küldöttek is megjelentek), a mozgalom szervezeti felépítését, áttekintést ad szociálpolitikai ténykedéséről, nevelőmunkája formáiról és tartalmáról. Ismerteti a mozgalom részvételét a Tanács-Magyarország honvédő háborújában, közelebbről a „diadalmas északi hadjáratban”, amikor mindenfelől imperialista csapatok rohantak az országra, majd miként teljesítette lehetőségei-

hez képest kötelességét a feltámadó hazai reakció elleni küzdelemben.

A könyvet bőséges, kb. száz oldalnyi forrásanyag s a szereplőkre utaló jegyzetek egészítik ki.

A könyv adósságot törlesztett és egy sok szépséggel, hősiességgel s ennél is több szenvedéssel teljes mozgalom iránt ébreszti fel az utódok tiszteletét. Egyes megállapításai fölött megelégnül majd a vita, jelölve annak, hogy a szerző töretlen úton haladt s elintézetlen kérdésekhez nyúlt bátor kézzel, vállalva az esetleges tévedést is, ami elkerülhetetlen a tudományos munka vállalkozásai során, s éppen azért nem csökkentheti a végzett munka értékét.

Szij Rezső

Erényi Tibor

A MAGYARORSZÁGI
SZAKSZERVEZETI
MOZGALOM KEZDETEI

(1867—1904)

Táncsics Kiadó, 404 old. 30 Ft (Ajánlott)

Erényi Tibor könyve figyelemre méltó, úttörő munka. Nem azért, mintha ez lenne az első könyv a magyar szakszervezeti mozgalom történetéről. Régebben ismertek voltak Jászai Samu, Weltner Jakab és Buchinger Manó munkái, de a szociáldemokrata reformizmus szemléleti alapja természetesen nem lehetett alkalmas történetileg hiteles, marxista igényű fejlődéskép megrajzolására. Később a személyi kultusz légköre akadályozta, hogy helyes kép alakuljon ki a magyar szakszervezetek múltjáról. De hangsúlyozzuk mindjárt, hogy Erényi Tibor könyvét nemcsak helyes marxista nézőpontja emeli a témáról eddig megjelent minden más mű fölé, hanem hatalmas adatfeltáró munkája is.

A bevezető hangsúlyozza, hogy Magyarországon a szakszervezetek a munkásosztály szocialista politikai mozgalmának részeként jöttek létre és jártak meg fejlődésük útját. A könyvnek a szakszervezeti mozgalom kezdeteit és kibontakozását feltáró fejezetei ezért helyesen és szükségszerűen kapcsolódnak egybe a magyar proletariátus általános szocialista mozgalmának történetével. E kötetben a szerző még térben és időben viszonylag szűk keretek között foglalkozik a témával. A budapesti és pestkörnyéki mozgalom anyagát dolgozza fel, amely azonban —